

SIARAN AKHBAR

KEMENTERIAN KESIHATAN

PERUTUSAN

YANG BERHORMAT DATO SERI SETIA

DR HAJI MOHAMMAD ISHAM BIN HAJI JAAFAR

MENTERI KESIHATAN

SEMPENA SAMBUTAN 25 TAHUN DESENTRALISASI

PERKHIDMATAN PENJAGAAN KESIHATAN ASASI

NEGARA BRUNEI DARUSSALAM

1 JUN 2025

- I. Pada hari ini, genaplah 25 tahun dasar desentralisasi Perkhidmatan Kesihatan Asasi di Negara Brunei Darussalam dilaksanakan yang merupakan satu titik tolak dalam sejarah kemajuan dan perkembangan perkhidmatan awam khususnya Kementerian Kesihatan yang telah memacu perubahan besar dalam sistem kesihatan di negara ini. Alhamdulillah, dengan kepimpinan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam yang telus dan bijaksana, inisiatif ini telah diperkenankan pada tahun 2000 dengan matlamat untuk membawa perkhidmatan kesihatan lebih dekat kepada rakyat dan penduduk negara ini, menjadikannya mudah diakses, mampu diperolehi dan berkualiti, tanpa mengira lokasi atau latar belakang individu. Perubahan ke sistem yang mengutamakan penjagaan kesihatan asasi ini bukan sekadar satu perjalanan yang mengambil masa panjang, malah ianya merupakan transfomasi dan

anjakan paradigma ke arah kesaksamaan dan keprihatinan terhadap keperluan masyarakat.

2. Perkhidmatan Penjagaan Kesihatan Asasi adalah kontak pertama antara perkhidmatan kesihatan dan masyarakat. Justeru itu, perkhidmatan ini mempunyai kapasiti untuk menggunakan pendekatan yang holistik melalui kepakaran pelbagai disiplin terutamanya dalam pengurusan dan pengawalan penyakit-penyakit kronik disamping mengukuhkan lagi aspek pencegahan dengan mempromosikan cara hidup sihat dan saringan awal penyakit. Pembangunan infrastruktur yang berkonsepkan *One Stop Centre* yang juga sejajar dengan Matlamat Pembangunan Milenium (*Millenium Development Goals*) dan sekarang, Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals*), telah memudahkan rakyat dan penduduk mendapat perkhidmatan kesihatan asasi yang komprehensif dan sekaligus telah menaikkan taraf pencapaian Negara Brunei Darussalam di antara negara Pertubuhan Kesihatan Sedunia yang mempunyai Indeks Liputan Kesihatan Sejagat (*Universal Health Coverage Index*) yang tinggi. Selaras dengan Wawasan Brunei 2035, Penjagaan Kesihatan Asasi akan terus menjadi tonggak utama dalam sistem penjagaan kesihatan di Negara Brunei Darussalam yang mana telah terbukti adalah lebih kos-efektif, berkesan dan selamat ke arah melahirkan masyarakat dan generasi yang lebih sihat dan mempunyai kualiti kehidupan yang tinggi.
3. Sepanjang 25 tahun pelaksanaan dasar ini, pelbagai pencapaian signifikan telah dicapai:

- Akses yang diperluaskan dengan penubuhan pusat-pusat & klinik-klinik kesihatan di lokasi-lokasi strategik dan terancang selari dengan pertumbuhan jumlah dan keperluan kesihatan rakyat dan penduduk yang semakin meningkat sejak desentralisasi dilaksanakan. Pada masa sekarang, terdapat 14 buah pusat kesihatan yang memberikan perkhidmatan komprehensif iaitu Perkhidmatan Pesakit Luar, Perkhidmatan Kesihatan Ibu dan Anak, Perkhidmatan Pergigian, dan perkhidmatan-perkhidmatan sokongan yang lain seperti Klinik Mata, Klinik Pemakanan Sihat, Klinik Kesihatan Mental, Perkhidmatan Pemulihan (*Rehabilitative*) dan lain-lain. Terdapat juga 4 buah klinik kesihatan berasingan khusus bagi penjagaan kesihatan ibu dan anak serta Perkhidmatan Perubatan Udara bagi kawasan-kawasan tadahan yang memerlukan. Alhamdulillah, penyediaan fasiliti di tempat-tempat strategik ini telah membolehkan perkhidmatan yang disediakan dapat diakses oleh hampir semua rakyat dan penduduk di negara ini termasuk mereka yang tinggal di kawasan pedalaman.
- Penyediaan prasarana dan fasiliti perkhidmatan kesihatan asasi di bawah Rancangan Kemajuan Negara semakin berkembang dan direkabentuk sesuai dengan perkembangan teknologi perubatan dan kemahiran profesional dalam memberikan perkhidmatan yang lebih canggih dan berkesan.
- Pemerkasaan tenaga kerja kesihatan setempat melalui pembangunan kapasiti dan latihan profesional yang berkualiti bagi para doktor, jururawat dan profesional kesihatan bersekutu yang ditempatkan untuk memenuhi keperluan komuniti secara lebih berkesan. Pembangunan latihan kepakaran asas bagi Penjagaan Kesihatan Asasi melalui latihan klinikal dan kursus pasca ijazah Sarjana Perubatan (Kesihatan Asasi) bagi doktor-

doktor yang menceburi bidang penjagaan kesihatan asasi telah diwujudkan semenjak tahun 2000 dan terus diperkukuhkan bagi menarik lebih ramai lagi pengambilan doktor-doktor tempatan. Latihan tersebut bertujuan untuk melahirkan tenaga kerja doktor yang berkualiti tinggi dan bertaraf antarabangsa dalam melengkapkan kemahiran untuk menangani masalah kesihatan asasi yang semakin mencabar dengan berasaskan bukti. Alhamdulillah, perkhidmatan latihan klinikal ini telah di terajui dan diketuai oleh sepenuhnya oleh pegawai dan doktor tempatan.

- Pengekalan dan pengukuhan berterusan program-program kesihatan awam terutamanya saringan penyakit tidak berjangkit dan pengekalan kadar imunisasi anak damit serta penjagaan ibu dan anak pada tahap yang tinggi setaraf dengan petunjuk kesihatan global yang tertentu.
 - Pemeraksanaan perkhidmatan kejururawatan melalui *nurse-led services* yang dikendalikan oleh jururawat terlatih seperti bagi Program Penyaringan Kesihatan Kebangsaan (*National Health Screening Programme*), Klinik Berhenti Merokok, Klinik Ujian Kanser Serviks (*Pap Test*), Klinik *Diabetic Nurse Educator* serta Perkhidmatan *Home Based Nursing*. Langkah ini bukan sahaja memperluas akses, tetapi juga meningkatkan kesinambungan penjagaan kesihatan dan mempercepat intervensi atau rawatan awal penyakit.
4. Sambil kita mengenang perjalanan selama 25 tahun ini, kita juga tidak lupa akan peranan dan sumbangan daripada semua pihak yang terlibat sejak permulaan lagi termasuklah kegigihan dan ketabahan para penggubal dan perancang dasar yang mengasaskan perubahan dalam sistem kesihatan, komitmen dan pengorbanan para profesional dan pekerja kesihatan dalam mendokong pelaksanaan dasar desentralisasi, dan juga pihak-pihak berkepentingan yang

lain yang terdiri dari agensi-agensi kerajaan dan pihak masyarakat terutamanya pemimpin-pemimpin akar umbi dan masyarakat sendiri yang turut sama menyumbang kepada kejayaan pelaksanaan desentralisasi perkhidmatan kesihatan asasi di negara ini. Setinggi-tinggi penghargaan kepada semua yang terlibat atas kemajuan yang dicapai selama ini dan Kementerian Kesihatan sangat berharap agar ikatan kerjasama ini akan terus terjalin selamanya dalam kita terus melangkah ke hadapan yang lebih baik dari hari ini Insya-Allah.

5. Kementerian Kesihatan akan terus memperkukuh penjagaan kesihatan asasi sebagai asas kepada sistem kesihatan yang inklusif, mampan dan berdaya tahan. Kita melangkah ke hadapan dengan penuh komitmen terhadap prinsip Kesihatan Untuk Semua, demi kesejahteraan rakyat dan generasi masa depan. Inilah masanya untuk Kementerian Kesihatan memperbaharui komitmen terhadap penyediaan sistem kesihatan yang lebih teguh, lebih mudah diakses, saksama dan mengutamakan pelanggan (*people-centred*) yang mana mampu dijayakan (*accomplished*) dengan inovasi-inovasi yang berkesan dan berdayatahan seperti penggunaan teknologi digital dalam pemberian perkhidmatan kesihatan asasi dan memperkasa masyarakat untuk lebih berpengetahuan dan berpenglibatan dalam penjagaan kesihatan.
6. Semoga Allah Subhanahu Wa Ta'ala sentiasa memberkati usaha kita dan mengurniakan Negara Brunei Darussalam dengan kesihatan, kesejahteraan serta kasih sayang dan perpaduan yang berpanjangan.

-TAMAT-